

9. august 2013

UKA 2013/72

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Ukioq 2015 pinngitsaaliisarnernut akiuniarfittut ukiunngortinneqarnissaa pillugu Naalackersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Jens B. Frederiksen, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Kisitsisit quarsaarnarput!

Nunami maani 2012-mi pinngitsaaliinerit pinngitsaaleeriarnerrillu 134-t nalunaarugineqarput. 2010-mi suli amerlanerupput: 159-t.

Nunanut allanut uangutsinnut assersuuttakkatsinnut naleqqiullugu kinguaassiutitigut kanngutsaattuliornerit nunami maani quarsaannaannartumik amerlapput. Innuttaasut 10.000-likkaat tunngavigalugit Savalimmiuni 2005-mi tallimat nalunaarutigineqarpoq kinguaassiutitigut kanngutsaattuliorsimasutut. Danmarkimi sisamaapput. Taava Kalaallit Nunaanni? 66-iupput. Tassa imaappoq 370 – t unnerluutigineqarput ukiup ataatsip ingerlanerinnaani.

Kanngutsaattuliornerilli tamarmik nalunaarutigineqarneq ajorput, taamaattumik ilumoortoq suli annertuneruvoq. 1983-mi misissuinerup takutippaa, Kalaallit Nunaanni arnat sisamaangaangata ataaseq inuunermini minnerpaamik ataasiarluni kinguaassiutitigut kanngutsaattuliorfigineqartartoq. Malunnangilarlu kisitsisip ullumikkut appasinnerunsisaa. Paarlattuanik kisitsisit qaffasinnerupput misissuinermi nutaanermi ingerlanneqartumi 2005-miit 2007-mut: *43 procenti!*

Pivarput ajornartorsiut amilaarnartoq, ajornartorsiut inooqatigiinnut inunnullu ataasiakkaanut angisuumik sunniuteqartarpoq pinerluffigineqartunut taassumalu qanigisaanut.

Demokraatinut qularutissaanngilaq; politikeritut akisussaassuseqartutut iliuseqartariaqarpugut assigiinngitsunik. Pisussaaffeqarpugut arnat kanngutsaattuliorfigineqartut ikiussallugit. Pisussaaffeqarpugut pinerluttut iliuseqarfigissallugit. Aamma peqataanik pisussaaffeqarpugut pinaveersaartitsissalluta, Kalaallit Nunaat nunaqqullugu, arnat ersioratik angalaarfigisinnaasaat.

Demokraatini taamaattumik siunnersuutigissavarput ukioq 2015 pinngitsaalinermut pinaveersaartitsivittut atussagipput.

Siunnersuutigissavarput, ukiumi suliniarfiusussami periutsinik apersuusersuisumik qaammarsaassasugut ilaatigut TV-mi filmit naatsuliat, radiomi TV-milu aallakaatitassiat innuttaasunillu ataatsimiititsisarnerit sakkugalugit. Tarnip pissusaanut immikkut ilisimasallit, politiit, nakorsat, pinngitsaalineqarnikuusimasut, pinngitsaalineqarsimasunut qanigisaasut allallu oqallinnermi tunngavissanik saqqummiisinneqartarsinnaapput.

Qaarmarsaanerup siuarsassavaa angutit paasinninnerunissaat pinngitsaalineqartut qanigisaasullu qanoq sunnerneqartarnerannut. Peqataanik aamma qaammarsaanermi pinngitsaaliisarnerup paquminartuunera ammasumik eqqartorneqarsinnaavoq, pinngitsaalineqarsimasut sassarnissaminnut sapiinneruleqqullugit. Pinngitsaalineqarsimagaluarlutik nipangiussiinnartartut ikiorneqarneq ajorput, pinngitsaaliisullu suneqarneq ajorlutik taamaasillutik piareeqqittarput tullissaanik inuunermik aserorterinissaminnut. Tamannarpiarlu pissutigalugu pingaartorujussuuvoq paqumiginninnerup piiarnissaa. Kanngusunnerup pinerluttoq eqqussavaa, pinerlineqartoq pinnani.

Aappassaatut aamma pingaaruteqarpoq ukiumi immikkut iliuuseqarfissami eqqartussagatsigu pinerluffigineqartut qanigisaasullu qanoq ikiorsinnaanerigigut. Tamatumunnga atatillugu erseqqissarneqassaaq, ikiorneqarnissamut ikorfartorneqarnissamullu pinerluffigineqarsimasut qanigisaasullu sunik piumasaqarsinnaassanersut.

Demokraatini kissaatigaarput, pinngitsaalineqarsimasut pinngitsaaleriarneqarsimasulluunniit sianerfigisinnaasaannik oqarasuaammik pilersitsisoqassasoq – ulloq unnuarlu ammasartussamik – pinerluffigineqartut siunnersortiffigisinnaasaannik ilitsersorneqarfisinnasaannillu¹.

Demokrati neriuutigaarput partiit allat Naalakkersuisullu suli amerlanerusunik isumassarsiaqarsimassasut.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Pisortanut aningaasatigut kinguneqassaaq. Aningaasartuutit qanoq angitigissanerannut apeqqutaavoq suliniarfissat aalajangiunneqarumaartussat qanoq annertutigissanersut. Assersuutitut oqaatigineqarsinnaavoq, Naalakkersuisut tagginnikummassuk peqqinnissakkut peqqissutsikkullu kingunissaasa qaammarsaassutigineri 100.000 koruunit missaanni akeqarumaartoq. Pisuussutiniq uumassusilinnik piujuaannartitsinissaq pillugu qaammarsaneq annertunerungaatsiartoq Tulugaq, ukiumi marlunni ingerlasoq aamma innuttaasunik ataatsimiititsinernik nassataqartoq 5 mio koruunit sinnerlugit akeqarpoq. Siunnersuutip matuma kinguneranik Naalakkersuisut aningaasaliissuteqartariaqanngillat aalajangersimasumik amerlassusilimmik. Demokraatinili kaammattuutigissavarput 1 aamma 2 mio. koruunit missaanni immikkoortitsisoqassasoq. Demokraatini siunnersuutigaarput Peqqinnermut Angallannermullu Pisortaqarfiup kiisalu Ilaqutariinnermut Inatsisinullu Pisortaqarfiup missingersuutaani nassaarineqassasut.

Namminersorlutik Inuitissarsiortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Soqanngilaq

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Soqanngilaq

¹ Pioreerput – Tasiortap iluani: Kinguaassiutitigut kanngutsaattuliorfigineqarsimasut tapersersoqatigiiffiat - kanngutsaattuliorfigineqarsimasut il.il. sianerfigisinnaasaat, ilinniarsimasunillu siunnersorneqarlutik kiisalu tarnip pissusaanut ilinniarsimasunit marluinnik oqaasilinnik siunnersorneqarlutik. Oqarasuaat taanna taamaallaat sapaatip akunneranut akunnerni 2 x 2 –ni ammasarpoq. Periarfissaavoq oqarasuaatikkut siunnersuisarnerup sivitsorneqarnissaanera, tamanna Landskarsimit aningaasaliiffigineqarsinnaappat.